

Hajde da razgovaramo o...

REFORMI PAUŠALNOG OPOREZIVANJA

Paušalci su preduzetnici koji su se opredelili, i kojima je Poreska uprava to odobrila, da ne vode poslovne knjige, već da svakog meseca plaćaju isti iznos poreza i doprinosa, bez obzira na to da li su imali promet u svojoj radnji i koliki je on bio. U Srbiji trenutno posluje oko 110.000 preduzetnika u paušalnom režimu. To je više od 30% svih privrednih subjekata – računajući i preduzetnike i privredna društva. Posmatrano po delatnostima, najviše je paušalaca taksista (12.458), zatim slede pravni poslovi (10.028), frizeri (7.436), programeri (6.820), i konsultanti (5.357).

Nešto manje od polovine svih preduzetnika su u paušalnom režimu oporezivanja, a ostali su u režimu vođenja poslovnih knjiga, odnosno lične zarade; i pored toga, više javnih prihoda (poreza i doprinosa) se naplati od preduzetnika paušalaca nego od onih koji su u drugim režimima oporezivanja.

ZAŠTO JE POTREBAN DIJALOG?

Postojeći sistem paušalnog oporezivanja opterećuje i preduzetnike i poreske službenike nepotrebnim administriranjem, dok s druge strane donosi nepredvidivost troškova poslovanja i ostavlja prostor za zloupotrebe:

- Kada započnu posao, preduzetnici ne znaju da li će im biti odobren status “paušalca” i kolike će poreze i doprinose morati da plaćaju, jer se o tome odlučuje tek nakon što registruju firmu. Samim tim ne mogu da procene da li im se uopšte isplati da pokrenu biznis.
- Poreska rešenja sa iznosima obaveza koje preduzetnici treba da plate kasne i po nekoliko meseci, jer Poreska uprava mora da čeka informaciju od Zavoda za statistiku o prosečnoj zaradi kako bi utvrdila poresku osnovicu, pa tek onda da primenom kriterijuma izrađuje rešenja. Kada rešenja najzad stignu, rok za izmirenje obaveza za ceo period kašnjenja je svega 15 dana.
- Procedure kroz koje prolaze paušalci su nepotrebno komplikovane i često besmislene. Iako je reformom iz 2016. predviđeno da se poreske prijave podnose samo preko APR-a, preduzetnici i dalje moraju da se obrate i šalteru Poreske uprave. Takođe, dobijanje potvrde o izmirenim poreskim obavezama, koja preduzetnicima često treba, traje i do 15 dana iako je ova informacija odmah dostupna elektronski.

Preduzetništvo kod mladih

Sa nivoom od preko 30%, nezaposlenost kod mladih u Srbiji je među najvećima u Evropi. U isto vreme, samo oko 7% mladih kod nas ima status poslodavca ili inokosno zaposlenih. Ovakvo stanje je, između ostalog, posledica i teškoća vezanih za status preduzetnika u našoj zemlji.

- Status paušalnog obveznika se zloupotrebljava da bi se izbegle visoke dažbine koje se primenjuju na zaposlene po ugovoru o radu. S druge strane, finansijske obaveze propisane za paušalne obveznike su i dalje višestruko veće nego što su u stanju da plate pojedinci koji povremenim angažovanjem uspeju da prihode 100 ili 200 evra mesečno.
- Poreska uprava ulaže previše resursa da bi za svakog od 110 hiljada paušalaca pojedinačno uradila analizu i pripremila poresko rešenje. Pritom su kriterijumi za određivanje visine paušalnog poreza izuzetno složeni i često zavise od subjektivne procene.

CILJEVI DIJALOGA

U okviru javno-privatnog dijaloga potrebno je pažljivo razmotriti unapređenja sistema paušalnog oporezivanja, kao što su:

- Uvođenje elektronske razmene podataka između državnih organa i automatizacija postupaka koje sprovodi poreska uprava (odobravanje statusa paušalnog obveznika, obračun iznosa poreskih obaveza, dostavljanje poreskih rešenja i potvrda o stanju poreskih obaveza) kako bi se unapredila efikasnost i predvidivost sistema.
- Unapređenje pravila za dodeljivanje statusa paušalnog obveznika i kriterijuma za određivanje iznosa poreskih obaveza kako bi se smanjila motivacija da se kroz status paušalca prikrivaju faktički radni odnosi, a s druge strane omogućilo pojedincima koji prihode manje od minimalne zarade da posluju legalno.

Krajnji cilj ovih unapređenja je da se podstakne preduzetništvo i legalno poslovanje, smanji administrativno opterećenje države i privrede, i poveća naplata javnih prihoda.

Pokretač dijaloga: Udruženje za razvoj preduzetništva

Udruženje za razvoj preduzetništva je neprofitna organizacija koju su 2013. godine u Nišu osnovali preduzetnici i pojedinci koji žele da pokrenu sopstveni posao, u saradnji sa nevladinom organizacijom ENECA i uz podršku Ministarstva privrede. Udruženje okuplja više od 200 članova sa ciljem razvoja preduzetništva, podsticanja preduzetničkog duha i kreiranja boljeg poslovnog okruženja. Pored edukativnih programa za unapređenje znanja i veština za pokretanje biznisa i mentoringa za mlade preduzetnike, održava aktivan dijalog i komunikaciju sa lokalnom samoupravom i resornim institucijama. Kroz angažovanje u Evropskom konventu na planiranju politika za razvoj preduzetništva i saradnju sa drugim poslovnim asocijacijama, udruženje neguje kulturu dijaloga i zastupa interese preduzetnika u Srbiji kao pokretača ekonomskog razvoja.

Prijezdina 6/2, Niš
018 52 82 28, office@urp.org.rs
www.eneca.org.rs

Dijalog o reformi paušalnog oporezivanja pokrenulo je Udruženje za razvoj preduzetništva u okviru četvorogodišnjeg projekta Javno-privatni dijalog za razvoj koji finansira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), a sprovodi Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) u saradnji sa Republičkim sekretarijatom za javne politike.